DECEMBER/2008

Finlands kommission för hållbar utveckling

Mot ett globalt och nationellt hållbart Finland

Långsiktig politisk linje inom hållbar utveckling

Arbetet för en hållbar utveckling i Finland har pågått sedan 1980-talet. Vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio 1992 antogs ett omfattande program på hög politisk nivå. Huvudansvaret för åtagandena i Riokonventionen lades på de nationella regeringarna och dessa uppmanades att göra de nationella beslutsprocesserna öppna och delaktighetsbaserade. Som garanti för dessa åtaganden beslöt man att inrätta nationella kommissioner för hållbar utveckling.

Finlands kommission för hållbar utveckling, en av de första i världen, inrättades år 1993. Den finländska kommissionen räknas som unik eftersom den bygger på en öppen dialog mellan regering, förvaltning, näringsliv och medborgarsamhälle. Kommissionen har flera gånger lyft fram viktiga teman i den nationella dialogen, påverkat innehållet i regeringsprogrammen och varit med om att skapa ett politiskt samförstånd i frågor som rör hållbar utveckling.

Målet om en hållbar utveckling innebär en inlärningsprocess för hela samhället. Vi har fortfarande en lång väg kvar men sitter inte längre på grundskolebänken. Med våra erfarenheter som utgångspunkt utvecklar vi innehållet av målet hållbar utveckling för att uppnå en gemensam vision om hur vårt samhälle och våra liv måste förändras.

Tarja Cronberg, ordförande, arbetsminister

Regeringen tillsatte en ny kommission för hållbar utveckling i februari 2008 för en femårig mandatperiod. Regeringens och kommissionens arbete styrs av en strategi för hållbar utveckling som antogs 2006. Denna strategi har tagits fram och godkänts i samverkan med olika aktörer och är en genuint nationell vision om hur vårt samhälle ska utvecklas.

Utvecklingen är hållbar när medborgarnas och samhällets välfärd kan tryggas inom ramarna för naturens bärkraft, såväl nationellt som globalt. Vi bär alla ett delansvar för bevarandet av jordens naturresurser. Utmaningen är stor. Vår förbrukning av naturresurser överskrider ekosystemens kapacitet att producera dem allt tidigare varje år. År 2008 nådde vi gränsen redan den 23 september. Resten av året lever vi på skuld.

Den offentliga förvaltningen måste vara en föregångare i vardagen när det gäller ekoeffektivitet och klimatsamarbete. Kommissionen följer, rapporterar och utvärderar hur ministerierna lyckas med denna uppgift. Finlands kommission för hållbar utveckling uppmanar alla relevanta aktörer till ett öppet samarbete.

Tarja Cronberg, ordförande, arbetsminister

Paula Lehtomäki, vice ordförande, miljöminister

LEHTIKUVA OY/STATSRÅDETS KANSLI

Paula Lehtomäki, vice ordförande, miljöminister

Den nationella strategin för hållbar utveckling utmanar oss till förändring

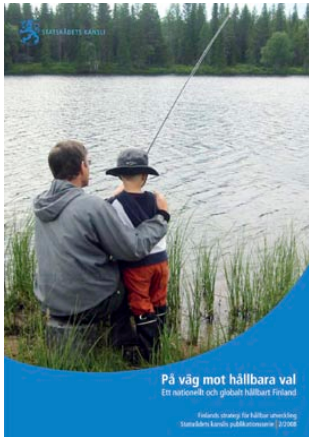

Arbetet inom Finlands kommission för hållbar utveckling bygger på den nationella strategin ”På väg mot hållbara val. Ett nationellt och globalt hållbart Finland”, som blev klar i juni 2006.

I strategin sammankopplas hållbart nyttjande och skydd av naturresurser samt medborgarnas välbefinnande och social sammanhållning. Målet är ett Finland som bygger på kompetens och hållbar utveckling.

Vår välfärd måste kunna tryggas inom ramen för naturens bärkraft, både nationellt och globalt. Denna hållbara välfärd måste skapas i ett tryggt, delaktighetsfrämjande och pluralistiskt samhälle där alla tar ansvar för miljön. Detta mål styr vår verksamhet på både kort och lång sikt och sporrar oss till att ta fram lösningar som stöder en hållbar utveckling.

För att målen i strategin ska uppnås måste de ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella perspektiven tas i beaktande på ett balanserat sätt. De politiska beslutsprocesserna måste bygga på en konsekvent politik, forskning och sannolikhetsbedömningar. Medborgarna måste erbjudas möjlighet att göra hållbara val.

De ur Finlands synvinkel viktigaste utvecklingstrenderna och utmaningarna inom hållbar utveckling hänger samman med klimatförändringen, anpassningen till de snabba svängningarna i världsekonomin och den förändrade befolkningsstrukturen. De globalt sett viktigaste utmaningarna gäller, vid sidan av klimatförändringen, fattigdomen, ojämlikheten och befolkningstillväxten. För att kunna lösa dessa utmaningar på ett hållbart sätt krävs både kort- och långsiktiga politiska åtgärder på nationell, EU- och global nivå som sammanfaller med och stöder varandra.

Finlands kommission för hållbar utveckling ser till att målen i strategin förverkligas och att principen om hållbar utveckling stärks som allmänt tanke- och handlingssätt. Detta förutsätter konkreta förändringar i det finländska samhället, t.ex. att användningen av fossila bränslen minskas påtagligt, att ökningen av den totala energiförbrukningen stävjas, att bilberoendet förebyggs, att den äldre befolkningens funktionsförmåga stärks och att miljö- och samhällseffekterna hos olika produkter och tjänster överförs på priserna.

I detta arbete har kommissionen stöd av statsrådets principbeslut från december 2006 där de olika förvaltningarna åtar sig att stöda och främja strategin på lång sikt och samarbeta med de relevanta aktörerna och de lokala förvaltningarna för detta mål. Även regeringsprogrammet för Matti Vanhanens andra regering (2007) fastställer att den nationella strategin för hållbar utveckling ska förverkligas genom ett förvaltningsöverskridande samarbete.

VISION:
Att trygga välfärden inom gränserna för naturens bärkraft, nationellt och globalt

MÅL: Ett gott liv i ett hållbart samhälle

Jämvikt mellan förbrukning och skydd av naturresurserna

- Utsläppen av växthusgaser begränsas
- Energieffektiviteten och förbrukningen av förnybar energi ökas
- Anpassning till de skadliga verkningarna av klimatförändringarna
- Den biologiska mångfalden i naturen tryggas
- Hållbara produktions-mönster främjas
- Konsumtionsmönstren ändras
- Östersjöns tillstånd förbättras
- Naturtillgångarnas kulturella betydelse värnas

Hållbara samhällen i en hållbar regionstruktur

- En regionstruktur med många centra som bildar ett nätverk
- Strukturellt enhetliga samhällen med mångsidig verksamhet och en god livsmiljö
- En livskraftig landsbygd där servicen tryggas
- Trafiksystem- och informationssamhällstjänster grundvillkor för ett funge-rande samhälle och för interaktion

Medborgarna – välbefinnande under hela levnadsloppet

- Balans mellan individens och samhällets ansvar
- Arbetslivskvalitet
- Samhörighet mellan olika generationer
- Förebyggande av utslagning och fattigdom
- Främjande av funktions-förmågan och sunda levnad-svanor samt förebyggande av hälsorisker
- Nationell identitet och ett mångkulturellt Finland
- Främjande av medborgar-inflytande

Ekonomin garant för en hållbar utveckling

- Säkra konkurrensförmågan och arbetsplatserna i Finland
- Säkra de med tanke på välfärdssamhället viktiga tjänsterna och inkomstöver-föringarna

Finland som global och ansvarskännande aktör

- Finlands verksamhetsprinciper i det internationella arbetet
- Utvecklingen i närområdena
- Inflytande i EU-politiken
- Finland bär globalt ansvar

Stöd för hållbara val

- Fostran och utbildning som stöder hållbar utveckling
- Forskning och utveckling, kunnande och innovationer
- Ekonomiska styrmedel

HELENA INKERI/GORILLA

Hållbar utveckling som ledande tanke i den nationella politiken

Det viktigaste målet för Finlands kommission för hållbar utveckling är att inkludera principen om hållbar utveckling i all nationell politik och förvaltningspraxis. Den finländska offentliga sektorn måste vara en föregångare när det gäller att integrera en hållbar utveckling i vår vardag.

Kommissionen stöder och främjar det arbete och den interaktion som pågår bland de olika aktörerna i samhället i frågor som rör hållbar utveckling. Den väcker dialog i frågor som är viktiga för den hållbara utvecklingen på nationell eller global nivå och där det behövs en nationell ståndpunkt.

Finlands kommission för hållbar utveckling deltar även i det internationella samarbetet för en hållbar utveckling. Det nationella strategiarbetet är nära sammankopplat med genomförandet och utvärderingen av Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling.

Kommissionen deltar aktivt i två europeiska nätverk för hållbar utveckling. European Sustainable Development Network (ESDN) är ett nätverk av nationella aktörer som arbetar med hållbar utveckling. European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC) är ett samarbetsnät som består av olika råd med bas i det vetenskapliga fältet och medborgarorganisationerna.

Kommissionens uppgifter:

- främja, utvärdera och följa upp verkställandet av den nationella strategin för hållbar utveckling (2006) och rapportera om resultaten,
- engagera samhällets olika aktörer i främjandet av de politiska målen för en hållbar utveckling i deras egen verksamhet samt stärka dialogen i synnerhet med riksdagen,
- fungera som partnerskapsnätverk på hög nivå för regeringen i fråga om hållbar utveckling,
- koppla den nationella politiken för hållbar utveckling tätare samman med processerna för hållbar utveckling inom Förenta nationerna, Europeiska unionen och på det regionala planet,
- delta i samarbetet med de europeiska nätverken för hållbar utveckling samt
- samarbeta med de övriga nationella berednings- och uppföljningsgrupperna.

Hela samhället är representerat i kommissionen

Finlands kommission för hållbar utveckling inrättades år 1993. Kommissionen tillsätts för femåriga mandat som överlappar riksdagens fyraåriga mandatperioder. På detta sätt säkrar man att kommissionens arbete inte är för starkt bundet till regeringens program och att kommissionen kan behandla viktiga frågor som rör hållbar utveckling på längre sikt.

Den kommission för hållbar utveckling som tillsattes av statsrådet i februari 2008 består av 43 medlemmar från regeringen, riksdagen, förvaltningen, näringslivet, kommun- och landskapsnivån, yrkesförbunden, utbildningsbranschen, medborgarorganisationerna, vetenskaps- och forskningsfältet, konstbranschen och kyrkosamfunden.

Kommissionen sammanträder ca fyra gånger om året under tematiska möten. Den ordnar även seminarier, skräddarsydda verkstäder och olika sammanträffanden.

Under mandatperioden 2008–2012 kommer kommissionen att behandla bl.a. följande teman: hållbar utveckling och Finlands utvecklingspolitik, ekonomiska konsekvenser av föroreningarna i Östersjön, en hållbar naturresurspolitik, hållbar utveckling och klimat- och energipolitik, ekologiska och sociala innovationer samt fostran och utbildning som stöder hållbar utveckling.

Kommissionens generalsekretariat verkar vid miljöministeriet. Utöver generalsekretariatet finns det även ett nätverkssekretariat som tillsätts av miljöministeriet och som består av de olika ministeriernas kontaktpersoner på området hållbar utveckling.

Regional- och lokalavdelning

Finlands kommission för hållbar utveckling beslöt sommaren 2007 att inrätta en underlydande regional- och lokalavdelning (APAJA) med uppgift att främja samarbetet och stöda strategin för hållbar utveckling på regional och lokal nivå.

Regional- och lokalavdelningen består av medlemmar från olika förvaltningar, organisationer för intressebevakning, bransch- och yrkesorganisationer, medborgarorganisationer och församlingar samt representanter från Sametinget. Ordförande är direktören Anssi Paasivirta från arbets- och näringsministeriet. Avdelningens mandatperiod utgår i slutet av 2012.

Organisation och verksamhet

Generalsekretariatet för Finlands kommission för hållbar utveckling

Annika Lindblom
biträdande generalsekreterare
Tfn. 0400 143 919
annika.lindblom@ymparisto.fi

Sauli Rouhinen
generalsekreterare
Tfn. 050 565 8394
sauli.rouhinen@ymparisto.fi

Satu Kapanen
assistent
Tfn. 050 552 7338
satu.kapanen@ymparisto.fi

Framstegen mot en hållbar utveckling följs och utvärderas

Målet är att aktörer i både offentliga och privata sektorn och i medborgarsamhället tar i beaktande de mål och förslag som läggs fram i strategin för hållbar utveckling när de utarbetar sina egna program och strategier.

Den nationella strategin för hållbar utveckling utvärderas vart annat år. Granskningarna sammankopplas med utvärderingsprocessen på EU-nivå för målet hållbar utveckling. Den första framstegsrapporten blev klar hösten 2007.

Uppföljning med hjälp av indikatorer

Politiken för hållbar utveckling utvärderas med hjälp av indikatorer som mäter resultat och utveckling. I Finland har man tagit fram indikatorer för hållbar utveckling sedan år 2000.

Det förvaltningsöverskridande indikatornätet för hållbar utveckling utvecklar och uppdaterar de nationella indikatorerna för hållbar utveckling i samverkan med kommissionen. I samband med den nationella strategin presenterades 34 nyckelindikatorer. Dessa indikatorer avspeglar och mäter olika utvecklingstrender i samhället som t.ex. förbrukningen av energi- och naturresurser i relation till den ekonomiska tillväxten, hur stor andel av hushållens konsumtion som härrör från service, utvecklingen av kollektiv- och personbilstrafiken, prognoserna för pensioneringsåldern, den strukturella arbetslösheten, de offentliga anslagen för utvecklingssamarbete samt utgifterna för forskning och utveckling.

Det finns även en bredare lista över kompletterande indikatorer som är avsedda att stöda utvärderingsarbetet. Dessa kompletterande indikatorer gäller t.ex. ekologiska fotavtryck, fritidsboende, placeringen av barn utanför hemmet och läroanstalternas miljöcertifikat.

Konsekvenserna av en hållbar utveckling utvärderas

Enligt den nationella strategin för hållbar utveckling ska regeringens program och politik för hållbar utveckling utvärderas.

Ett finländskt utvecklingsprojekt har startats för att utvärdera konsekvenserna av målen för en hållbar utveckling. Syftet är att utveckla ett verktyg med vilket de olika förvaltningarna kan bedöma vilka sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenser som målen för en hållbar utveckling har i deras förvaltningsområde och bilda sig en uppfattning om hur man bäst kan beakta de komplicerade och långsiktiga målen i planeringen. Arbetet syftar dessutom till att peka ut vilka frågor som är de mest kritiska i Finlands nationalekonomi med tanke på hållbar utveckling.

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Denna broschyr är utgiven av miljöministeriet
PB 35, 00023 Statsrådet
www.ymparisto.fi/kestavakehitys

Pärmbild: Juho Kuva, Gorilla
Tryck: Niina Silvasti, miljöministeriet
PDF-version: www.miljo.fi > miljöministeriet > publikationer > broschyrer